

USNESENÍ

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Černého, Ph.D., a soudců Mgr. Radima Kadlčáka a Mgr. Ladislava Vaško ve věci

žalobkyně: **S – STAV s. r. o.**, IČO: 22796282
sídlem Tržní náměstí 873/1, 415 01 Teplice
zastoupená JUDr. Jiřím Rouskem, advokátem
sídlem Dubska 390/4, 415 01 Teplice

proti

žalovanému: **Krajský úřad Ústeckého kraje**
sídlem Velká Hradební 3118/48, 400 01 Ústí nad Labem

za účasti osoby zúčastněné na řízení:

A. D., narozený X
bytem X
zastoupený JUDr. Josefem Tichým, advokátem
sídlem Šaldova 217/7, 400 01 Ústí nad Labem

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 6. 2024, č. j. KUUK/080799/2024,

takto:

- I. Návrh se **odmítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Osoba zúčastněná na řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- IV. Žalobkyni **se vrací** z účtu Krajského soudu v Ústí nad Labem zaplacený soudní poplatek za žalobu ve výši 3 000 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou podanou dne 26. 7. 2024 prostřednictvím svého právního zástupce domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 6. 2024, č. j. KUUK/080799/2024, jímž bylo k odvolání osoby zúčastněné na řízení podle § 90 odst. 4 ve spojení s § 66 odst. 1 písm. g) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), zrušeno rozhodnutí Magistrátu města Teplice, odboru územního plánování a stavebního řádu (dále jen „stavební úřad“), ze dne 17. 1. 2024, č. j. MgMT/006048/2024, kterým stavební úřad podle § 94p odst. 1 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“), a § 13a vyhlášky č. 503/2006 Sb., o podrobnější úpravě územního rozhodování, územního opatření a stavebního řádu, ve znění pozdějších předpisů, schválil stavební záměr: „*administrativní*

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

budova“ v areálu Pražská 27, Teplice - Prosetice na pozemcích st. p. č. XA, parc. č. XB v katastrálním území X a řízení bylo zastaveno.

2. Napadené rozhodnutí bylo žalobkyni (resp. jejímu právnímu zástupci) dle jejího sdělení a obsahu správního spisu doručeno dne 25. 6. 2024.
3. Soud ve věci nejprve zkoumal, zda jsou splněny podmínky soudního řízení, mimo jiné, zda byla žaloba podána včas.
4. Podle § 46 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením návrh (žalobu) odmítne, jestliže byl návrh (žaloba) podán předčasně nebo opožděně.
5. Lhůta pro podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu je obecně upravena v § 72 odst. 1 s. ř. s., podle kterého lze žalobu podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou.
6. Takovým zvláštním zákonem je také zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „nový stavební zákon“). Nutno k tomu doplnit, že většina jeho ustanovení nabyla účinnosti dne 1. 1. 2024, avšak některá nabyla účinnosti dříve (§ 335) a některá později, včetně úpravy soudního přezkumu obsaženého v § 305 a násl. – účinné od 1. 7. 2024 (§ 334a odst. 3 zákona). Podle § 306 nového stavebního zákona přitom platí, že žalobu proti rozhodnutí stavebního úřadu, s výjimkou rozhodnutí o přestupku, lze podat do 1 měsíce poté, kdy bylo rozhodnutí žalobci oznámeno (odst. 1). Rozšířit žalobu na dosud nenapadené výroky nebo ji rozšířit o další žalobní body může žalobce jen ve lhůtě 2 měsíců poté, kdy mu bylo rozhodnutí oznámeno (odst. 2).
7. V nyní projednávaném případě je pak stěžejním zodpovědět to, zda žalobkyně musela podat žalobu ve lhůtě stanovené novým stavebním zákonem, nebo nikoliv. Přechodné ustanovení týkající se soudního přezkumu se nachází v § 331 nového stavebního zákona, podle kterého se soudní řízení zahájena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona dokončí podle dosavadních právních předpisů.
8. K základním principům právního státu patří princip ochrany důvěry osob v právo a s tím související princip zákazu zpětné účinnosti právních norem. Přestože zákaz retroaktivity právních norem je v čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod výslovně upraven toliko pro oblast trestního práva, je nutno z čl. 1 Ústavy dovodit jeho působení i pro další odvětví práva, a to s ohledem na požadavek právní jistoty (srov. nález Ústavního soudu ze dne 13. 6. 2002, sp. zn. III. ÚS 611/01). Zákaz retroaktivity spočívá v tom, že podle současné právní normy zásadně není možné posoudit lidské chování, právní skutečnosti či právní vztahy, jež se uskutečnily dříve, než právní norma nabyla účinnosti. Tento zákaz souvisí i s funkcí právních norem, které svým adresátům ukládají, jak se mají chovat po jejich účinnosti, a proto zásadně platí jen do budoucna (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 6. 2008, č. j. 1 Afs 87/2008-46).
9. V případech časového střetu staré a nové právní normy tak obecně platí, že od účinnosti nové právní normy se právní vztahy vzniklé podle zrušené právní normy řídí právní normou novou (tzv. nepravá retroaktivita, která ve skutečnosti zpětnou účinností zákona není). Naproti tomu vznik právních vztahů existujících před nabytím účinnosti nové právní normy, právní nároky, které z těchto vztahů vznikly, jakož i vykonané právní úkony, se řídí zrušenou právní normou; důsledkem opačné interpretace střetu právních

norem by byla nepřípustná pravá retroaktivita (srov. např. nález Ústavního soudu ze 4. 2. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 21/96).

10. Dopadem zákazu retroaktivity při aplikaci procesních norem se zabýval Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 25. 7. 2007, č. j. 1 Azs 55/2006-60, č. 1349/2007 Sb. NSS, přičemž formou právní věty konstatoval, že *„[n]ení-li v přechodných ustanoveních výslovně stanoveno jinak, je při střetu staré a nové úpravy nutno vycházet z obecně platné zásady nepravé retroaktivity procesních norem, tedy aplikace nových procesních norem pro dříve započatá řízení. V takovém případě je v řízení pokračováno dle pozdějšího zákona s tím, že právní účinky úkonů učiněných dříve zůstávají v platnosti.“* K tomu je třeba doplnit, že byť citovaná pasáž hovoří o „započatém řízení“ a „pokračování v něm“, Nejvyšší správní soud ve své navazující judikatuře výslovně potvrdil, že tato východiska plně dopadají také na posuzování běhu lhůty pro zahájení soudního řízení (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 6. 2015, č. j. 2 As 23/2015-45). U procesních norem, mezi které patří také úprava lhůt k procesním úkonům, je tedy pravidlem, že soud postupuje podle aktuálně účinného zákona, nestanoví-li přechodná ustanovení jinak. Stejný názor ostatně zastává i právní doktrína, jež v tomto ohledu zdůrazňuje rozdíl mezi procesními a hmotnými normami: *„Jiným příkladem diferenciacie hmotného a procesního práva je problematika posuzování změn právní úpravy v čase. Zatímco v procesním právu se uplatňuje jako obecné východisko princip nepravé retroaktivity nově přijatých procesních norem, aniž by pro takový režim časové působnosti muselo existovat explicitní přechodné ustanovení, v hmotném právu se klade důraz na explicitní intertemporální pravidla určující vztah dosavadní a nově přijímané hmotněprávní úpravy.“* (srov. usnesení Městského soudu v Praze ze dne 8. 8. 2024, č. j. 10 A 65/2024-84).
11. Dané soudní řízení bylo zahájeno dne 26. 7. 2024, kdy byla předmětná žaloba doručena zdejšímu soudu. Podle právní úpravy účinné k tomuto dni činila lhůta pro podání žaloby jeden měsíc od oznámení napadeného rozhodnutí žalobkyni (§ 306 odst. 1 nového stavebního zákona), k čemuž došlo dne 25. 6. 2024 (viz doručenka založená ve správním spisu). Lhůta pro podání žaloby přitom nemohla uplynout přede dnem 1. 7. 2024, kdy nabyl účinnosti § 306 nového stavebního zákona, protože v takovém případě by šlo o nepřípustnou pravou retroaktivitu (srov. již odkazovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 As 23/2015-45). Jejímu uplynutí dnem účinnosti nového stavebního zákona však již nic nebránilo, naopak to bylo v souladu se zásadou nepravé retroaktivity, na níž aplikace procesních norem stojí, jak už bylo výše popsáno.
12. Soud dále uvádí, že důsledkem nadepsaných úvah může být faktické zkrácení již započaté lhůty pro podání žaloby. Taková situace není zcela výjimečná, stejně jako to, že nastane dnem účinnosti nového zákona. Například v případě zavedení tříleté lhůty pro podání návrhu na zrušení opatření obecné povahy (§ 101a odst. 1 s. ř. s.) přišly dotčené osoby o možnost podat návrh dnem účinnosti zákona č. 303/2011 Sb., pokud k tomuto dni již uplynuly tři roky ode dne účinnosti opatření obecné povahy (srov. už opakovaně poukazovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 As 23/2015-45). Do té doby totiž nebylo podání návrhu na zrušení opatření obecné povahy nijak časově omezeno. Obdobně při zkrácení téže lhůty ze tří let na jeden rok zákonem č. 225/2017 Sb. dotčené osoby ztratily dnem jeho účinnosti možnost podat návrh na zrušení obecné povahy, pokud už od účinnosti opatření uplynul více než rok (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 9. 2018, č. j. 4 As 252/2018-27, a ze dne 20. 5. 2021, č. j. 9 As 31/2021-27). Ačkoliv v obou těchto případech obsahoval změnový zákon preciznější přechodná

ustanovení, sama tato skutečnost nemá na posouzení nyní řešeného případu vliv. Jak už totiž zdejší soud konstatoval výše, nepravá retroaktivita je u procesních norem pravidlem, a výjimka z ní by musela být výslovně stanovena zákonem. Dotčená ustanovení nového stavebního zákona nicméně nijak nenaznačují, že by měl zákonodárce takový úmysl (srov. již odkazovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 As 23/2015-45). Ostatně, z formulace § 331 nového stavebního zákona, že se soudní řízení zahájena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona dokončí podle dosavadních právních předpisů, *a contrario* vyplývá, že soudní řízení zahájena za účinnosti nového stavebního zákona se v plném rozsahu, včetně lhůty pro podání žaloby, řídí právě jím.

13. V návaznosti na dříve uvedené je pak nutno doplnit též fakt, že kratší lhůta pro podání žaloby proti rozhodnutí stavebního úřadu i poukazované přechodné ustanovení byly součástí nového stavebního zákona (platného ode dne 29. 7. 2021) od samého počátku, a nejpozději ode dne 1. 1. 2024 bylo zřejmé, že tato změna nabude účinnosti právě dne 1. 7. 2024. Adresáti těchto právních norem tak měli k dispozici přinejmenším půl roku na to, aby se s ní seznámili. S ohledem na tyto okolnosti tak soud nepovažuje dopady nového stavebního zákona do práv žalobkyně za nepředvídatelné, či za nepřiměřeně tvrdé (srov. např. i usnesení Městského soudu v Praze ze dne 8. 8. 2024, č. j. 10 A 65/2024-84, a ze dne 26. 8. 2024, č. j. 10 A 76/2024-16, či usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 15. 8. 2024, č. j. 55 A 23/2024-23, a ze dne 9. 8. 2024, č. j. 55 A 24/2024-31).
14. Soud tak dospěl k závěru, že je v posuzovaném případě možné a ústavně přípustné uplatnit § 306 nového stavebního zákona v podobě zkrácení žalobní lhůty. Napadené rozhodnutí přitom bylo žalobkyni doručeno dne 25. 6. 2024, a tudíž poslední den lhůty pro podání žaloby proti němu připadl na den 25. 7. 2024. Žalobkyně však podala žalobu až dne 26. 7. 2024, protože ji soud výrokem I. usnesení odmítl podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. pro opožděnost.
15. Výrok II. usnesení o náhradě nákladů řízení jeho účastníků se poté opírá o § 60 odst. 3 větu první s. ř. s., podle které žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byla žaloba odmítnuta.
16. Osoba zúčastněná na řízení dle výroku III. usnesení nemá právo na náhradu jeho nákladů, jelikož jí soud neuložil žádnou povinnost a neshledal ani žádné důvody hodné zvláštního zřetele, které by odůvodnily odlišný postup (§ 60 odst. 5 s. ř. s.).
17. Soud zároveň výrokem IV. usnesení rozhodl o vrácení soudního poplatku, který žalobkyně zaplatila za podání předmětné žaloby (tj. 3 000 Kč). Tento postup se opírá o § 10 odst. 3 větu poslední zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, která stanoví, že byl-li návrh na zahájení řízení před prvním jednáním odmítnut, soud vrátí z účtu soudu zaplacený poplatek. Soudní poplatek pak bude žalobkyni vrácen v souladu s § 10a odst. 1 zákona o soudních poplatcích do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty

na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 15. října 2024

JUDr. Petr Černý, Ph.D. v.r.
předseda senátu